

KURSSIT LASKUSSA NORJASSA

HARTO HÄNNINEN

Kuudesti vuodessa ilmestyvä norjalainen Bobbla on A5-kokoinen mustavaikojulkaisu, jonka sivumäärä vaihtelee välillä 20–40. Sitä julkaisee vuonna 1980 perustettu Norsk Tegneserieforum (NTF), jonka puheenjohtajana on vuoden verran toiminut **Per Hvidsten**.

– Itse asiassa Bobbla on ilmestynyt jo vuodesta -72, Per kertoo.

– Silloin julkaisijana oli Norsk Tegneserie Akademi, jonka jäsenet kuitenkin hupenivat vuosien myötä, ja seura lakkasi olemasta. Tilalle perustettu NTF jatkoi Bobblan julkaisemista, mutta meidänkin jäsenmäärämme on pienentynyt. Tänä vuonna pyrimme uudeleenorganisoimaan toimintaamme.

Bobblasta otetaan 500 kpl:n painos, josta kolmisen sataa leviää jäsenille ympäri Norjaa. Jäsenmaksu on sata kruunua, eli noin 62 markkaa. Jokainen uusi jäsen saa kahden edellisvuoden Bobblat liittymislahjaksi.

Kuten Sarjainfoa, myös Bobblaa tehdään talkoovoimin. Erona on vain se, että Bobbla ei saa minkäänlaista avustusta. Se rahoitetaan puhtaasti jäsenmaksutuloilla ja mainoksilla. Bobblaa mukheammalla Tegn-lehdellä on asiat paremmiin.

– Tegn saa kulttuurilautakunnalta avustusta säännöllisesti, mutta yleensä Norjassa annetaan vain starttirahaa, avustusta ensimmäisen numeron tekemiseen. Sen jälkeen täytyy tulla toimeen omillaan, Per toteaa.

– Vuoden -90 alusta lähtien saimme kulttuurilautakunnan myöntämään säännöllistä

tukea norjalaiselle sarjakuvalle. Nyt 3–4 norjalaista sarjakuvaa-albumia saa tukea valtiolta vuosittain.

– Bobbla tekee mainostajien kanssa vuoden sopimuksen. Viime vuonna mainostimme joka numerossa Bladcentralenia, tänä vuonna Semiciä. Vain yhtä kustantajaa kerrallaan, selittää Per, kun kysyn kuinka mainostulojen hankkiminen onnistuu.

Norjan sarjakuvaseuran jäsenmäärän romahtaminen on näkynyt myös yleisen mielenkiinnon lopahtamisena. Perin mukaan sarjakuvakustantaminen saavutti huippunsa Norjassa vuonna -85, jonka jälkeen seurasi nopea alamäki: nimikkeiden määrä väheni ja myyntiluvut pienenevät.

– Ensimmäinen aalto oli 50-luvulla, jolloin Teräsmiehet ja muut rynnistivät Norjaan. Lastenkasvattajat ja uskonnolliset järjestöt nostivat metelin ja sarjakuvalehtien määrä pieneni 50-luvun lopulla. 60-luvun lehdet ovat kalliita keräilykohteita, sillä niitä ilmestyi vähän ja painokset olivat pienet.

– 70-luvun alussa Tegneserie Akademi piti aikuisten sarjakuvan näyttelyn, joka herätti runsaasti huomiota ja aiheutti mm. rikosilmoituksen pornografisuudellaan.

Eurooppalaisen sarjakuvan mairinnousu oli hyvin samantyyppinen kuin Suomessa: Asterix, Lucky Luke, Tintti... Suomen 70-luvun sarjakuvakustannuksen kuriositeetteja, Wolinskin Pauletta ja Crepaxin Mielettöntä taloa Per hämmästelee ja toteaa, ettei Crepaxia ole vielääkään julkaistu Norjassa. Muutenkin eroottinen aikuissarjakuva on saanut

jäää norjantamatta: halukkaat saivat tutustua niihin jo 70-luvulla, kun tanskalaiset ylijäämäalbumit kaupiteittiin Norjassa pilkkahintaan. Manaran ja Prattin Intiaanikesä julkaisiin norjaksi, mutta sekin herätti kohua erään sarjakuvakauppiaan kieltäytyttyä ottamasta sitä myyntiin.

Uskonnolliset järjestöt ja sensuurimieliä ovat yllättävän vahvoja Norjassa vielä nykyisinkin. 70-luvun Shokki ehti ilmestyä Norjassa yhden numeron verran, kun maan suurin sanomalehti läväytti etusivulle otsikon "Shokkia lapsille". Toista numeroa ei ilmestynyt. Myös Kalma jouduttiin Norjassa lakkauttamaan.

– Joitakin vuosia sitten Norjassa koetettiin perustaa aikuisten sarjakuvakerho, mutta siihen saatiin vain 20000 jäsentä. Heidän laskujensa mukaan olisi tarvittu vähintään 50000, jotta toiminta olisi kannattanut!

Norjassa kuitenkin toimii kaksi pientä, lasten sarjakuviin keskittyntä kerhoa: Semic ja Hjemmet.

– Aikuisten sarjakuvia ei enää ilmesty oikeastaan juuri lainkaan, ja muutenkin albumien määrä on vuosi vuodelta vähentynyt. Parhaiten myyvät sellaiset sarjakuvat kuin Elfquest, kertoo Per, joka on itse norjantanut 15 viimeisintä Elfquest-albumia. Muuten myyntilistoilta löytyy vain historiallisia ja huumoripitoisia sarjakuvia. Edes amerikkalaiset populaarisarjakuvat eivät menesty: DC-lehtiä on kaksi ja myös Marvel-lehtiä on lopetettu vuosien varrella.

Bobbla 1/91

Westye Egebergsgt. 8 C,
0172 Oslo,
Norge

Bobblan jutut ovat hyvin lyhyitä ja kuvitus on niukahkoa. Tässä numerossa jututetaan Aku Ankka -piirtäjä Don Rosaa, joka vieraili tammikuussa Tukholman Serie-Expossa. Toinen pidempi juttu käsittelee sensuuria ja Kalmaa, joka Norjassa ilmestyi nimellä Angst.

Muu sisältö täyttyy pikku-uutisista ja vastaavista. Kiinnostavaa on, että lehdessä on äänestyslipuke niille, jotka eivät pääse seuran kokoukseen. Siitä voi ruksia kyllä- ei -periaatteella puheenjohtajan, sihteerin ja ehdotetut sääntömuutokset

Tegn 1/91

Boks 162,
1473 Skåren,
Norge

Tegn on Sarjainfon kokoinen lehti komeilla värikansilla. Sen haastattelut ovat pitkiä, kuvitus melko niukkaa ja taitto hyvin tavanomainen, etten sanoisi tylsä.

Tässä numerossa haatellaan jälleen uutta Ankka-kykyä Don Rosaa, jota pidetään uutena Carl Barksina. Muut haastateltavat ovat Latico-lännensarjaa piirtävä Stan Lynde ja osiolainen Steffen Kvernøland, joita löytyy myös lyhyt sarjakuva näytteeksi. Hänellä on vahva ja persoonallinen tyyli.

Tegn kurkistaa myös animaation maailmaan: tässä numerossa alkaa animaation historiaa valottava artikkelisarja.

Bild & Bubbla 4/91

Kunholms Strand 135 B,
112 48 Stockholm,
Sverige

Ruotsalaiskollegoiden into on pysynyt korkealla lehden tihennettyä ilmestymistahtiaan. Ulkoasu on muuttunut edukseen ja sisältökin on tällä kertaa kiinnostava. Kiehtovinta on se, että Infon toimitus ja taitto saa epävirallisen kunnianosoituksen: Infossa julkaistu kaikkien aikaisempien numeroiden kansikuva + sisältötiivistelmä on sellaisenaan kelvannut myös B&B:n käyttöön. No, mikäpä siinä.

Haastateltavina ovat mm. Batman-piirtäjä Norman Breyfogle ja Benoit Sokal. Uutisten, arvosteluiden ja lyhyiden esittelyiden lisäksi on mukaan mahtunut pitkä, kiinnostava Tintti-analyysi, jossa Gustaf Skördeman tutki Auringon tempelli -albumin yhteyksiä Raamatun kärsimystarinaan!

Stripschrift 244, 7/91

Postbus 9808,
1006 AM Amsterdam,
Holland

Hollantilaislehti on kooltaan Infon luokkaa; vetoavan värikannen on tehnyt Enki Bilal, jota lehdessä myös haastatellaan.

Muita haastateltavia ovat amerikkalainen Denys Cowan, Dick Matena ja erityisen kiinnostavalta vaikuttava naistaiteilija Chantal de Spiegeleer. Varsinkin hänen sarjansa Ruby Red on Daniel Torres-maisten kuvanäytteiden perusteella tutustumisen arvoisen.

Stripschriftissä on paljon arvosteluita eurooppalaisista uutuuksista ja säännöllinen fanzine-katsaus. Kun vain oppisi lukemaan flaamia edes välttävästi!